

Anbefalinger til Det Udenrigspolitiske Nævn, Folketinget

Opfølgning på møde med russiske oppositionsfigurer den 25. november 2022

På baggrund af mødet med Det Udenrigspolitiske Nævn den 25. november 2022, ønsker vi at fremsætte 5 anbefalinger til Folketinget med henblik på at øge støtten til russiske statsborgere, som offentligt har kritiseret krigen i Ukraine og Putins regime, og fremme civilsamfundsinitiativer, der støtter op demokratiske reformer i Rusland.

Disse anbefalinger er udarbejdet af:

- Charlotte Flindt Pedersen, Direktør i Det Udenrigspolitiske Selskab
- Celine la Cour, Bestyrelsesmedlem, Det Udenrigspolitiske Selskab U35
- Daria Wagner, Formand for 'Danish Friends of a Democratic Russia'

Anbefalingerne er støttet af:

- Maria Logan, Trustee for Khordorkovsky Fonden
- Liubov Sobol, Kernemedlem af Navalnyj's team
- Leonid Volkov, Stabschef og politisk direktør for Navalnyj's team

1) Revidér visa-reglerne med henblik på at hjælpe russiske borgere, der har forladt, eller som ønsker at forlade, Rusland, især dem, der offentligt har kritiseret krigen i Ukraine og Putins regime.

Borgere i Rusland, som kritiserer krigen i Ukraine eller Putins regime risikerer politisk forfølgelse og fængsel, og de frygter for deres sikkerhed. Det bør være nemmere for disse borgere at få udstedt visa og/eller politisk asyl. Den tyske model er et godt eksempel på, hvordan en understøttende visumordning kunne se ud. Tyskland letter visumkravene for russiske borgere, der er modstandere af Vladimir Putins regering, ved at lempe indrejsereglerne for alle russere, der er forfulgte og truede.

Der findes allerede fælles EU-provisioner, for eksempel 'Humanitarian Visa type D', der kunne inspirere Danmarks egen tilgang til visa-problematikken. Både Polen og de Baltiske lande har givet talrige visa til oppositions-aktivister, som er politisk forfulgte, fra både Belarus og Rusland. Denne type visa tillader indrejse samt at tage arbejde med det samme, uden at søge om asyl først. Danmark giver i øjeblikket kun den slags visa af medicinske årsager.

Danmark har siden maj 2022 lukket alle visa centre i Rusland. I juni fik russiske statsborgere, som er politisk forfulgte for deres arbejde på Alexey Navalnyj's regionale kontorer afslag på deres ansøgninger om visa til Danmark herunder afslaget til Pavel Kuzmin, tidligere ansat ved Alexey Navalnyj's kontor i Tver, Rusland. Det er problematisk, eftersom et afslag fra Danmark øger sandsynligheden for afslag fra øvrige EU-lande. Alle som har arbejdet for Navalnyj

risikere at blive anklaget under loven om tilknytning til ekstremistiske organisationer og dermed strenge fængselsstraffe.

De aktivister, som har nået til sikkerhed i Danmark, befinder sig i et limbo med lang ventetid på 2. samtale uden mulighed for at fortsætte med lønnet arbejde, også selvom dette arbejde måtte være af aktivistisk karakter. Den lange ventetid og de nuværende visa regime forhindrer ligeledes deres deltagelse i den russiske oppositions arbejde i andre EU-lande, mens behandlingen foregår. Et eksempel er Viktor Barmin, som Navalnys team har udtrykt ønske om at ansætte som international diaspora koordinator. Ud fra nuværende regler må Barmin ikke tage arbejde før hans sag er afgjort, og han har fået et CPR-nummer samt arbejdstilladelse.

2) Støt informationsindsatser med henblik på at genopbygge og oplyse det russiske civilsamfund og øg støtten til græsrodsinitiativer/lokale civilsamfundsorganisationer, dialogfora, universitetsprogrammer osv., som støtter russiske borgere på flugt og/eller i eksil.

Det kritiske, uafhængige civilsamfund i Rusland var begrænset inden krigen, og i dag er det praktisk talt ikke-eksisterende. Russere er blevet frataget basale rettigheder såsom ytringsfrihed, forsamlingsfrihed, foreningsfrihed og frihed fra vilkårlig tilbageholdelse, og har ofte kun adgang til et meget begrænset informationslandskab. Derfor er det uhyre vigtigt, at Vesten støtter projekter, som søger at oplyse det russiske civilsamfund. Det kan blandt andet gøres ved at støtte russiske aktivister, influencere, journalister og medier i eksil, som gennem lokale kanaler og kontakter kan nå et større russisk publikum.

Russiske borgere, som er flygtet fra Rusland, er de mest aktive, kritiske, mobile borgere, som en dag vil vende tilbage til Rusland efter regimeskifte, og som derfor vil danne rygraden i det russiske civilsamfund. Den danske regering bør dedikere et øremærket beløb til at støtte projekter, som retter sig mod udvikling og støtte af civilsamfundet i Rusland, og som fokuserer på at fremme en vision for Rusland efter Putin. Dette kan blandt andet gøres gennem dialog/diskussionsfora om mulige fremtidige demokratiske reformer i Rusland.

Et eksempel på en dansk lokal NGO, som støtter demokratisk indstillede russere, er "Danske venner af et Demokratisk Rusland" (www.democraticrussia.dk). Et eksempel på en konference/dialogfora, som faciliterer akademisk og politisk debat om Ruslands fremtid er 'Copenhagen Conference on Western-Russian Relations', som organiseres af bl.a. Det Udenrigspolitiske Selskab U35. Dertil er det vigtigt at publikationer og film, som understøtter den demokratiske omstilling i Rusland oversættes til russisk og stilles til rådighed for et russisk publikum.

En mulighed er, at den eksisterende fond 'Ny Demokratifond' bevilger midler til støtte for projekter, der retter sig mod Rusland og russisk diaspora. I øjeblikket arbejder den Ny Demokratifond kun med projekter som er rettet mod Belarus, Ukraine, Moldova, Georgien,

Armenien og Aserbajdsjan. Dette kunne med rette ændres til også at inkludere støtte til genopbygning af det russiske civilsamfund.

- 3) Udsted officielle erklæringer i solidaritet med politiske fanger i Rusland, især dem der er blevet retsforfulgt på grund af deres kritik af krigen i Ukraine eller modstand mod Putins regime, og de der er tilbageholdt for tilknytning til såkaldt ekstremistiske organisationer.**

Lige nu er mere end 500 personer fængslet af politiske årsager i Rusland, herunder 35 personer, som har udtalt sig kritisk om krigen i Ukraine eller deltaget i anti-krigs aktiviteter. Personerne risikerer op imod 10 års fængsel for deres handlinger.

De 35 navne er lokaliseret ud fra projektet "Support for Political Prisoners" af Memorial (<https://memohrc.org/en/content/support-political-prisoners>). Projektet har udpeget og fulgt politiske fanger i Rusland siden 2009. Forståelsen af begrebet "politisk fange" er baseret på PACE-resolution nr. 1900 (2012). Anerkendelse af en person som politisk fange betyder hverken tilslutning til hans/hendes synspunkter og udtalelser eller godkendelse af hans/hendes udtalelser eller handlinger, men det betyder til gengæld, at personen er tilbageholdt på grund af politiske holdninger. Den følgende liste indeholder kun navnene på de politiske fanger, der blev dømt efter krigens begyndelse den 24. februar 2022 for at have fremsat antikrigsudtalelser eller deltaget i antikrigsprotester.

De fleste blev dømt i henhold til del 2 i artikel 207. 3 i Den Russiske Føderations straffelov ("*Offentlig udbredelse under dække af pålidelige rapporter af bevidst falske oplysninger, der indeholder information om brugen af Den Russiske Føderations væbnede styrker med henblik på at beskytte Den Russiske Føderations og dens borgeres interesser, opretholde international fred og sikkerhed*", samt indeholdende oplysninger om Den Russiske Føderations statslige organers udøvelse af deres beføjelser uden for Den Russiske Føderations område til de angivne formål, begået på grund af politisk, ideologisk, racemæssigt, nationalt eller religiøst had eller fjendskab eller på grund af had eller fjendskab mod en social gruppe", op til 10 års fængsel).

Andre love, der anvendes med henblik på fængsling af krigskritikere, og som anvendes mere end én gang i de 32 sager, omfatter bl.a.:

- Del 1 af artikel 207.3 i Den Russiske Føderations straffelov ("*Offentlig udbredelse af bevidst falske oplysninger om anvendelsen af Den Russiske Føderations væbnede styrker*", op til 3 års fængsel)
- Del 1 af artikel 280. 3 i Den Russiske Føderations straffelov ("*Offentlige handlinger med henblik på at miskreditere brugen af Den Russiske Føderations væbnede styrker for at beskytte Den Russiske Føderations og dens borgeres interesser, opretholde international fred og sikkerhed, herunder offentlige opfordringer til at forhindre brugen af Den Russiske Føderations væbnede styrker til bestemte formål*", samt med henblik på at miskreditere Den Russiske Føderations statslige organers udøvelse af deres beføjelser uden for Den Russiske Føderations område til de angivne formål,

begået af en person, efter at han er blevet stillet til administrativt ansvar for en lignende handling inden for et år", op til 3 års fængsel),

- Del 2 af artikel 213 i Den Russiske Føderations straffelov ("*Forsøg på hooliganisme udført af en gruppe personer motiveret af ideologisk had med brug af genstande, der anvendes som våben*", op til 5 år og 3 måneders fængsel)
- Artikel 282, stk. 2, del 2, litra a), i Den Russiske Føderations straffelov ("*Ydmygelse af en social gruppes værdighed med trusler om vold ved hjælp af internettet*", op til 6 års fængsel).
- Del 2 i artikel 297 i Den Russiske Føderations straffelov ("*Foragt for retten*")

Memorial er en internationalt anerkendt ikke-statslig organisation, der kæmper for menneskerettigheder i Rusland. I 2022 vandt Memorial Nobels fredspris. Detaljerede beskrivelser af hvert enkelt tilfælde samt den fuldstændige liste over politiske fanger (uden dem, der forfølges på grund af religion) findes her: <https://memopzk.org/list-persecuted/spisok-politzaklyuchyonnyh-bez-presleduemyh-za-religiyu/>

De 35 navne er:

1) Winter Gregory Markus Severin	19) Grigory Murrikov
2) Sergey Valentinovich Vedel	20) Vladislav Nikolaevich Nikitenko
3) Leonardovich Bestuzhev	21) Nozdrinov Alexander Anatolyevich
4) Oleg Vasilyevich Belousov	22) Ochirov Altan Sanhimovich
5) Mikhail Vyacheslavovich Afanasyev	23) Victoria Ruslanovna Petrova
6) Alibekov Askhabali Amirovich	24) Ponomarenko Maria Nikolaevna
7) Adarin Andrey Taanovich	25) Maxim Andreevich Rachkov
8) Alexey Alexandrovich Gorinov	26) Rose Richard Richardovich
9) Nikolai Dmitrievich Dayneko	27) Vladimir Alexandrovich Rumyantsev
10) Ivanov Dmitry Alexandrovich	28) Alexey Vitalyevich Semenov
11) Mikhail Markovich Kavun	29) Skochilenko Alexandra Yurievna
12) Artem Kamardin	30) Smirnova Olga Borisovna
13) Vladimir Vladimirovich Kara-Murza	31) Dmitry Nikolaevich Talantov
14) Korolev Vsevolod Anatolyevich	32) Giraldo Saray Alberto Enrique
15) Mikhail Alexandrovich Krieger	33) Egor Olegovich Shtovba
16) Kurmoyarov Ioann Valeryevich	34) Shumekov Bulat Sailauevich
17) Igor Maltsev	35) Ilya Valeryevich Yashin
18) Mikhailov Sergey Sergeevich	

Vi ønsker også at rette særlig opmærksomhed mod 18 politiske fanger dømt før krigen, som er tilbageholdt på grund af deres tilknytning eller støtte til såkaldte 'ekstremistiske' eller 'uønskede' organisationer, især dem med tilknytning til Navalnyj samt oppositionspartierne Open Russia og Free Russia (personer i 'Bars-sagen', 'Nizhnevartovsk-sagen', og 'Ingush oppositions-sagen' er også politiske fanger dømt under samme love men er ikke medtaget her). Disse personer er oftest retsforfulgt på baggrund af følgende russiske lovakter i den russiske straffelov:

- Artikel 239, del 2 ("*Oprettelse af en nonprofitorganisation, hvis aktiviteter er forbundet med at tilskynde borgere til at nægte at udføre civile pligter eller begå andre ulovlige handlinger*", op til 3 års fængsel)
- Artikel 282.1, del 1 ("*Oprettelse af et ekstremistisk samfund*", op til 10 års fængsel)
- Artikel 282.3 ("*Finansiering af ekstremistiske aktiviteter*", op til 10 års fængsel)
- Artikel 205.2 ("*Offentlige opfordringer til at udføre terroraktiviteter, offentlig retfærdiggørelse af terrorisme eller propaganda for terrorisme*", op til 7 års fængsel)
- Artikel 280 ("*Offentlige opfordringer til at udføre ekstremistiske aktiviteter*", op til 5 års fængsel)
- Artikel 354.1 ("*Rehabilitering af nazisme*", op til 5 års fængsel)
- Artikel 284.1 ("*Udførelse af aktiviteter på Den Russiske Føderations område af en udenlandsk eller international ikke-statslig organisation, for hvilken der er truffet en beslutning om at anerkende dens aktiviteter som uønskede på Den Russiske Føderations område*")

Navnene, som vi ønsker at rette særlig opmærksomhed mod er:

1) Aleksey Navalnyj	10) Karamzin Petr Aleksandrovich
2) Andrei Pivovarov	11) Kostylenkov Ruslan Dmitrievich
3) Mikhail Evgenievich Alferov	12) Rustem Masgutovich Mulyukov
4) Alexey Alexandrovich Chervyakov	13) Dilmukhametov Airat Akhnafovich
5) Antonova Yana Gennadievna	14) Zelensky Pavlo Andresovich
6) Shevchenko Anastasia Nukzarievna	15) Fateev Andrey Leonidovich
7) Ostanin Vadim Valeryevich	16) Fadeeva Ksenia Vladislavovna
8) Chanysheva Lilia Airatovna	17) Ruslan Shamilyevich Akhmetshin
9) Rebrovsky Pavel Viktorovich	18) Daria Vladimirovna Polyudova

4) Udvid sanktionerne imod Rusland, som rammer magtfulde individer og russisk propaganda

Målrættede sanktioner mod personer involveret i krigen, korrupsion og grove menneskerettighedskrænkelser bør fortsættes og flere personer bør sanktioneres. Dette kan gøres ud fra overvejelse af forskellige lister indsamlet af diverse oppositions- og aktivistgrupper, herunder listen med 6.000 personer udarbejdet af Navalnyj's team.

Den fulde 6.000 liste findes her: <https://acf.international/list-of-war-enablers>. Listen indeholder personer med forbindelse til krigen i Ukraine og Putins regime herunder personer, som startede krigen, mennesker der hjalp Putin med at tilrane sig magten, dem der finansierer krigen, og folk der har været med til at undertrykke dissidenter, som er imod krigen. De personer, der er udpeget som Putins medskyldige, er kategoriseret efter deres ekspertiseområde. Hundrevis af personer er opført under hvert afsnit som krigsforkæmpere, propagandister, korrupte embedsmænd og organisatorer af politisk undertrykkelse, for blot at

nævne nogle få. Listen har til formål at gøre enhver forbindelse til Putin giftig og dermed isolere ham fra enhver form for økonomisk og politisk støtte.

Sanktionernes virkning på den russiske økonomi er opsummeret af Vladimir Milov [redacted] i Wilfried Martens Centre for European Studies: <https://www.martenscentre.eu/publication/beyond-the-headlines-the-real-impact-of-western-sanctions-on-russia/>. Ved spørgsmål om sanktioner, opfordrer vi til at skrive til ham.

Konklusionen lyder, at selvom virkningen af de internationale sanktioner mod Rusland i forbindelse med krigen stadig er i sin tidlige fase, står det klart, at de har en alvorlig negativ effekt på integriteten af Putins økonomiske model, samt at de har en bred effekt på tværs af et stort antal nøglesektorer i den russiske økonomi. Effekten af sanktionerne vil sandsynligvis øges betydeligt over tid, efterhånden som Rusland kæmper for at finde nye markeder, teknologier, kapital, leverandører af komponenter, og på mange områder vil tilfredsstillende substitutter ikke være fundet, hvilket skubber Putins økonomi bagud. Deres virkninger på tværs af forskellige sektorer af den russiske økonomi er enorme, og de udvikler sig over tid og forstærkes både af nye forventede foranstaltninger (som den kommende EU-olieembargo) og Putins egne handlinger, som har mangedoblet de økonomiske udfordringer (fx mobilisering). Der er kun begrænsede grunde til, at sanktionerne på nuværende tidspunkt ikke har haft en katastrofal effekt:

- En midlertidig stigning i oliepriserne i de første måneder af krigen, hvilket gjorde det muligt for Rusland at akkumulere noget ekstra finansielt overskud;
- Akkumulerede finansielle reserver, som giver mulighed for en vis manøvre;
- Klassificering af vitale statistikker, som ville vise det virkelige katastrofebillede, hvis de blev offentliggjort;
- Bevidst indblanding i reguleringen (som f.eks. afskaffelse af rublens frie konvertibilitet og pres på arbejdsgiverne for at forhindre afskedigelser af arbejdstagere). Disse foranstaltninger kan dog kun give en illusion af stabilitet i en kort periode, uden at løse de grundlæggende underliggende problemer;
- Manipulerende psykologisk desinformationskampagne fra de russiske myndigheders side (som mange i Vesten desværre er blevet ofre for), der har til formål at bruge en håndfuld misvisende makroindikatorer (på baggrund af skjulte detaljerede statistikker) for at skabe et falsk indtryk af, at "Rusland klarer sanktionerne".

Sanktionerne har ifølge Vladimir Milov også betydelige virkninger både på udbuds- og efterspørgselssiden af den russiske økonomi, hvilket medfører en betydelig nedjustering af det russiske økonomiske system til et omfang, der ikke er set siden 1980'erne og 1990'erne – hvor en sådan nedjustering førte til politiske ændringer. De alternativer, som den russiske regering har til rådighed (imports substitution, en drejning mod Asien, omgåelse af sanktioner og "grå ordninger") vil sandsynligvis kun have begrænsede virkninger.

Vestlige politikere bør derfor udvise strategisk tålmodighed, når det drejer sig om virkningerne af sanktionerne mod Putins regime, udvikle en detaljeret metode til vurdering af sanktionernes virkninger, og øge sanktionerne hvor muligt.

Derudover bør Danmark advokere for, at satellitselskabet SES sanktioneres/beordres på lige fod med Eutelsat. Den 20. marts 2022 indførte EU Rådet en række restriktive foranstaltninger som reaktion på Ruslands militære aggression mod Ukraine. Blandt dem besluttede EU at suspendere Sputnik og RT/Russia Today's sendeaktiviteter i EU eller rettet mod EU. Desværre giver de nuværende retlige rammer og Rådets afgørelser ikke et tilstrækkeligt retsgrundlag til at forbyde alle russiske kanaler at sende i EU. Satellitselskaberne SES og Eutelsat fortsatte på trods af sanktionerne med at levere tjenester til udsendelse af russisk krigspropaganda i EU, Ukraine, Rusland og andre steder, herunder i Afrika. Dette må stoppes for effektivt lukke af for størstedelen af Putins statspropaganda rettet mod EU.

Frankrigs tv-tilsynsmyndighed beordrede den 14. december Eutelsat til at stoppe udsendelsen af tre russiske propagandakanaler. Den samme beslutning bør tages med hensyn til SES. Eutelsat har dog stadig tilladt to russiske betalings-tv-platforme, Tri kolor og NTV-Plus, at stoppe udsendelsen af visse vestlige tv-kanaler i Den Russiske Føderation, så der nu næsten ingen adgang er til alternative kilder til nyheder eller internationale kanaler i Rusland. Eutelsat er således stadig med til at fordreje den russiske offentligheds opfattelse af Putins krig ved at forhindre den i at få adgang til uafhængige nyhedskilder.

Derfor opfordrer vi på linje med flere valgte medlemmer af Europa-Parlamentet til, at en fuldstændig suspension af udsendelser fra russiske tv-kanaler og radiostationer, der spreder had og desinformation i forbindelse med krigen i Ukraine, medtages i en fremtidig pakke af europæiske sanktioner, hvilket vil give dem uangribelig juridisk kraft.

Underskrifter:

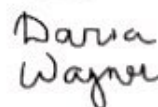
Charlotte Flindt Pedersen, Direktør i Det Udenrigspolitiske Selskab

Celine la Cour, Bestyrelsesmedlem i Det Udenrigspolitiske Selskab U35

Maria Logan, Trustee for Khordorkovsky Fonden

Daria Wagner, Formand for 'Danish Friends of a Democratic Russia'

Liubov Sobol, Kernemedlem af Navalnyj's team